

# ระดับชาติ

## ด้านพุทธศาสนาและปรัชญา

ห้องประชุมย่อยที่ ๖ ห้อง ๓๐๒-๓๐๓

อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร)

### National Conference Group 06 : Buddhist Studies and Philosophy

(Room 302-303)

ผู้ทรงคุณวุฒิ :

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง  
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง  
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

## ครุกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา The Good Weighty Kamma (Good Garuka Kamma) In Buddhism

เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี \*

### บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อมุ่งให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสังคมในปัจจุบัน โดยได้รวบรวมข้อมูลองค์ความรู้จากเอกสารวิชาการดังต่อไปนี้ คือ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อรรถกถาหนังสือตำราทางพุทธศาสนาที่มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ มีกรอบวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษา ๓ ข้อ ดังนี้ (๑) ศึกษาเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนา (๒) ศึกษาครุกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา และ (๓) ศึกษาผลของการประกอบครุกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา ผลของการศึกษากรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาพบว่า

การศึกษาเรื่องกรรมในทางพระพุทธศาสนาพบว่า กรรมในพระพุทธศาสนา เกิดจากภาษาสันสกฤต คือ กรรม ภาษาบาลี กम्म แปลว่า “การกระทำ” ได้แก่ การทำกรรมสามารถเกิดได้ ๓ ทาง คือ กาย วาจา ใจ ซึ่งการทำกรรมในทางพระพุทธศาสนาที่จะจัดว่าเป็นกรรม และมีผลทางศีลธรรมนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ประกอบไปด้วยเจตนาหรือความตั้งใจในการกระทำ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เจตนาในการกระทำกรรมจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ๒ ประการ ได้แก่ ผู้มีเจตนาในการทำกรรม คือ มีความตั้งใจหรือตั้งใจที่จะกระทำกรรม และการทำกรรมนั้นจะต้องให้ผลเป็นบุญหรือเป็นบาป จึงจะจัดได้ว่าเป็นกรรม กล่าวโดยสรุปคือ กรรมในความหมายตามหลักพระพุทธศาสนา คำว่า “กรรม” แปลว่า “การกระทำ” มีความหมายเป็นคำกลางๆคือการกระทำที่ต้องมีเจตนา และความตั้งใจในการที่จะทำกรรม เจตนาได้แก่ ความตั้งใจหรือความรู้ ซึ่งแบ่งไว้เป็น ๓ อย่าง ดังนี้ คือ (๑) บุรพเจตนา เจตนาก่อนทำกรรม (๒) มุญจนเจตนา เจตนาในเวลาทำกรรม (๓) อปรายเจตนา เจตนาเมื่อได้ทำกรรมไปแล้ว

การศึกษาครุกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนาพบว่า ครุกรรม แปลว่า กรรมหนักที่เป็นฝ่ายกุศลที่มีกำลังมาก สามารถให้ผลก่อนกรรมอื่นๆ ครุกรรมฝ่ายดี แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ (๑) ครุกรรมฝ่ายดีที่อาศัยบารมีจากเนื่อนาบุญ ได้แก่ การได้ทำบุญถวายสิ่งของให้กับ พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันต์ ที่ออกจากนิโรธสมาบัติมาใหม่ๆ ซึ่งถือได้ว่าท่านได้อนุเคราะห์ชาวโลกให้ได้ผลตามที่ปรารถนา ซึ่งเป็นครุกรรมฝ่ายดีที่ท่านได้เพื่อ

\* นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

แก่บุคคลอื่น (๒) คุรุกรรมฝ่ายดีที่บุคคลทำด้วยบารมีตนเอง ได้แก่ การทำสมาธิเจริญภาวนาจนได้ ฌานสมาบัติ เป็นกรรมหนักฝ่ายกุศลที่บุคคลนั้นได้พากเพียรพยายามด้วยตนเอง เมื่อสิ้นชีวิตลงในขณะจิตทรงฌาน ก็จะไปบังเกิดบนพรหมโลกทันที

การศึกษาผลของการประกอบคุรุกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนาพบว่า บุคคลที่ประกอบคุรุกรรมฝ่ายดีที่อาศัยบารมีจากเนื่อนานบุญ ได้แก่ ในสมัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร ซึ่งเข้านิโรธสมาบัติครบ ๗ วัน ท่านออกจากนิโรธสมาบัติตรวจสอบด้วยฌานของท่านว่าจะมีใครบ้างที่เข้าข่ายที่ท่านจะทำการสงเคราะห์ ปรากฏพบว่ามีนายปุณณะและภรรยาที่มีฐานะยากจน และมีความเสื่อมใสศรัทธาที่จะถวายปัจจัยสิ่งของให้กับท่าน ขณะนั้นนายปุณณะกำลังไถนา พระสารีบุตรจึงถือบาตรไปยังที่ไถนาของนายปุณณะ นายปุณณะจึงได้ถวายไม้สีฟันและน้ำให้ล้างหน้าแปร่งฟันบัวนปาก พระสารีบุตรเดินจากไป พบกับภรรยาของนายปุณณะที่ทำอาหารมาส่งสามีแต่ได้พบกับพระสารีบุตรก่อน จึงเกิดความศรัทธาได้ถวายภัตตาหารนั้นแต่พระสารีบุตร นายปุณณะและภรรยา ทั้งสองสามีภรรยาจึงได้ร่ำรวยขึ้นมาภายใน ๗ วัน ที่นาของนายปุณณะเต็มไปด้วยทองคำ ด้วยอำนาจผลแห่งการประกอบคุรุกรรมฝ่ายดี ผลของการประกอบคุรุกรรมฝ่ายดีโดยอาศัยบารมีจากเนื่อนานบุญ ผู้ทำกรรมฝ่ายดีนี้จะได้รับผลบุญอย่างรวดเร็ว ภายใน ๓ วัน ๗ วัน ส่วนการทำคุรุกรรมฝ่ายดีที่บุคคลทำด้วยบารมีตนเอง คือ การได้บรรลุฌานสมาบัติ ดังเช่น กรณี นางอุตตารา ซึ่งเป็นพระโสดาบัน และทำสมาธิเจริญภาวนาจนได้ฌาน เมื่อสิ้นชีวิตลง จึงไปบังเกิดบนพรหมโลกทันที

**คำสำคัญ:** กรรม, คุรุกรรมฝ่ายดี, พระพุทธศาสนา

### Abstract

This reserch aimed to 1. Kamma in Theravada Buddhism, 2. The good weighty kamma (Good Garuka Kamma) in Theravada Buddhism and 3. The result of doing the good weighty kamma (Good Garuka kamma) in Theravada Buddhism. These Three were researched from Tripitaka. A commentary (Atthakatha) , book and Buddhist text.

The result of the study of the Kamma in the text of Theravada Buddhism was found that :

The kamma in Theravada Buddhism appeared three ways : 1. Bodily action (kayakamma), 2. Verbal action (Vacikamma) and 3. Mental action (Manokamma) and it was still divided into three types : 1. The wholesome

action (Kusalakamma), 2. An evil action (Akusalakamma) , 3. An indeterminate action (Abyakatakamma)

This research said to a good weighty kamma. This Kamma was for the people making the merit to the monks who left from the attaining of extinction and they would get the result of making merit within three days or seven days and it was said that the people themselves did the good weighty kamma by doing the meditation until attaining any level of noble individuals (Ari-puggala) and getting the threefold knowledge , eight supernormal knowledge, five discernment and four analytic insight. Doing meditation, we should train the tranquility development (Samatha-Bhavana first and we would attain absorption (Jhannasamabat) and next to superknowledge (Abhinna) and next to attaining any level of a noble individual (Ariyapuggla).

Following this way , it is said that doing good weighty action but if anyone who attains Arahant can attain to the cessation of suffering (Nirodhasamabat). He is a holy person for everybody who has a faith to make a merit and it is said that he is a helper to other people.

**Keywords:** Kamma, Good Garuka Kamma

## ๑. บทนำ

บรรดาศาสนาต่างๆในโลกนี้ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ไม่นับถือพระเจ้าไม่เชื่อในเจ้า ถ้าเราจะแบ่งศาสนาต่างๆในปัจจุบัน ก็สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ขั้วใหญ่ๆ คือ ๑) ศาสนาที่ยอมรับนับถือในพระเจ้าซึ่งก็ได้แก่ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามและศาสนาพราหมณ์ เป็นต้น ๒) ศาสนาที่ไม่ยอมรับนับถือในพระเจ้าซึ่งก็ได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนาเซนในบรรดาศาสนาที่ไม่ยอมรับนับถือหรือเชื่อในพระเจ้านั้น ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่ยอมรับนับถือความจริงตามสภาพของสิ่งต่างๆ จึงได้ชื่อว่าศาสนาแห่งสัจจะนิยม เป็นศาสนาที่มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง สามารถทนต่อการพิสูจน์ได้ตลอดกาล พระพุทธศาสนาสอนว่าบุคคลจะได้ดีหรือชั่ว ได้รับสุขหรือทุกข์ก็เพราะกรรม หรือการกระทำของตนเองทั้งสิ้น หากเราไม่ดำเนินตามทางที่พระพุทธองค์ทรงสอนไว้ แม้จะสวดหรือวิงวอนขอร้องก็ไม่อาจจะช่วยให้เราพบความดีและความสุขได้ ถ้ามนุษย์จะมีความสุขได้ด้วยความภักดีและวิงวอน มนุษย์ก็คงจะไม่ต้องทำอะไรเลย

ในปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาสังคมมากมาย ซึ่งนั่นเป็นการแสดงถึงความถดถอยทางวัฒนธรรมไทย และการห่างไกลจากศีลธรรมจนเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคม ปัจจุบันนี้

เราจะพบเจอข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคมไทยต่างๆมากมาย ที่ปรากฏในโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ เช่น ลูกเสพยาเสพติด เกิดอารมณ์บ้าคลั่งฆ่าพ่อบังเกิดเกล้า ของตนเอง แม่ถูกลูกทำร้ายร่างกายสาหัส หรือโจรหลอกพระสงฆ์ในวัดให้ไปกินนิมนต์ แล้วทำการฉกทรัพย์สินของวัด เป็นต้น ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวนั้น นำมาซึ่งการเบียดเบียนคนในสังคมส่วนใหญ่ของประเทศชาติ ซึ่งการเบียดเบียนนั้นก็เป็นกรรกรรมชั่วให้กับตนเอง ซึ่งจะทำให้ตนเองได้รับโทษภัยจากกรรมชื่อนั้นในภายหลัง ในเรื่องกฎแห่งกรรมได้กล่าวถึงอันตรายที่เกิดแก่สัตว์โลก ในการสร้างกรรมไว้ ๕ อย่าง คือ ๑) กิเลสอันตราย คือ อันตรายที่เกิดจากกิเลส ๒) กัมมันตราย คือ อันตรายที่เกิดจากความชั่วที่ทำในปัจจุบัน ๓) วิปากันตราย คือ อันตรายที่เกิดจากวิบาก คือ ผลของกรรมที่ทำในอดีต ๔) ทิฏฐินตราย คือ อันตรายที่เกิดจากทิฐิที่ผิด ๕) อริยุปวันตราย คือ อันตรายที่เกิดจากการจ้วงจาบพระอริยะเจ้า ด้วยเหตุนี้จากข้อความที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ทำงานวิจัยครั้งนี้ขึ้น เพื่อชี้ให้เห็นโทษภัยของกรรมดี กรรมชั่วที่บุคคลได้ทำ เช่น จากปัญหาสังคม การฆ่าพ่อฆ่าแม่ ในทางพระพุทธศาสนาจัดว่าเป็นกรรมกรรมฝ่ายชั่ว คือ กรรมหนักฝ่ายชั่วที่จะทำให้ผู้ทำได้รับความวิบัติภัยต่างๆในชีวิต

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษา เรื่องกรรม กรรมกรรมฝ่ายดี และผลของการประกอบกรรมกรรมฝ่ายดี เพื่อให้บุคคลกลัวโทษภัยของกรรม และสร้างแต่กุศลกรรมที่ดีงามในชีวิต และละเว้นจากการทำกรรมชั่วทั้งปวง ที่เป็นการเบียดเบียนตนเองและสังคม

## ๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนา
๒. เพื่อศึกษากรรมกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา
๓. เพื่อศึกษาผลของการประกอบกรรมกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา

## ๓. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนา ศึกษากรรมกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา และศึกษาผลของการประกอบกรรมกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา และเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยจัดเป็นขั้นตอน คือ

**ขั้นที่หนึ่ง** ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องกรรมและและกรรมกรรมฝ่ายดีจากเอกสารปฐมภูมิคือพระไตรปิฎกและทุติยภูมิคืออรรถกถา โดยใช้พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นหลัก ส่วนข้อมูลทุติยภูมิจะใช้อรรถกถา ฎีกา ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นอกจากนี้จะได้ศึกษาจากหนังสือ ตำรา งานวิจัย

และบทความที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนาจากนักวิชาการ  
พระพุทธศาสนาผู้ทรงคุณวุฒิ

**ขั้นที่สอง** วิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่หนึ่ง โดยจัดกลุ่มเนื้อหาให้  
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

**ขั้นที่สาม** วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดเพื่อตอบปัญหาการ  
วิจัยในประเด็นที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้

**ขั้นที่สี่** เรียบเรียงและตรวจสอบความถูกต้องของการวิจัย

**ขั้นที่ห้า** สรุปและนำเสนอผลการวิจัยต่อสถาบัน

#### ๔. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์ของการ  
วิจัย ๓ ข้อคือ (๑) กรรมในพระพุทธศาสนา (๒) กรรมในพระพุทธศาสนา (๓) ผลของการ  
ประกอบกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

**๔.๑ กรรมในพระพุทธศาสนา** จากการศึกษาเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนา พอ  
สรุปได้ว่า คำว่า กรรม นั้นเป็นคำกลางๆมีทั้ง กรรมดำ กรรมขาว กรรมไม่ดำไม่ขาว แต่  
ความหมายของกรรมโดยตรงที่จะให้ผลเป็นบุญหรือเป็นบาปนั้น ได้แก่ กรรม คือ การกระทำ  
ที่จะต้องประกอบไปด้วยเจตนา คือ มีความจงใจหรือเรียกว่ามีความตั้งใจที่จะทำกรรม มี  
ความคิดและสติสัมปชัญญะรู้ตัวทุกขณะที่กระทำกรรม ถ้าเป็นการกระทำที่ดี ก็เรียกว่า  
กรรมดีหรือกุศลกรรม ถ้าเป็นการกระทำที่ชั่ว ก็เรียกว่า กรรมชั่วหรืออกุศลกรรม

จากความหมายของกรรมดังกล่าว กรรมยังสามารถแบ่งเป็นประเภทแห่งการ  
กระทำ คือ ประเภทของกรรมที่กำหนดโดยทางแห่งการกระทำ ได้แก่ การกระทำที่  
ประกอบด้วยเจตนาที่จัดเป็นกรรมนั้นเกิดได้ ๓ ทาง ได้แก่ (๑) กายกรรม คือ การกระทำ  
กรรมทางกาย (๒) วจีกรรม คือ การกระทำกรรมทางวาจา (๓) อภัยกตกรรม คือ กรรมที่  
เป็นกลางๆไม่อาจจัดว่าเป็นความดีความชั่วในทางศีลธรรม เป็นการกระทำที่เกิดจากเจตนา  
กลางๆหรือไม่ได้เจตนาที่จะทำกรรม จึงไม่อาจจัดได้ว่าเป็นกรรมดีกรรมชั่วได้

กรรมยังแบ่งตามลักษณะของการให้ผลได้ดังนี้ คือ กรรมให้ผลตามหน้าที่ กรรม  
ให้ผลตามระยะเวลาและกรรมให้ผลตามลำดับความหนักเบา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) กรรมให้ผลตามหน้าที่แบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) ชนกกรรม คือ กรรมที่กำหนดให้ผลทำให้สัตว์โลกไปเกิดในภพภูมิต่างๆ เช่น  
เกิดเป็นพรหม เทพดา เปรต อสุรกาย

(๒) อุปัตถัมภกกรรม คือ กรรมที่ช่วยส่งเสริมทำให้สัตว์โลกได้รับความทุกข์  
ความสุขในชีวิต

(๓) อุปปีฬกรรม คือ กรรมที่ให้ผลบั่นทอนหรือเบียดเบียนไม่ได้รับความสุขหรือให้มีความทุกข์มากขึ้น เช่น บาปเบียดเบียนบุญ สุขเบียดเบียนทุกข์

(๔) อุปฆาตกรรม คือ กรรมที่ทำหน้าที่ตัดรอนผลของกรรมอื่นไม่ให้มีผล

๒) กรรมให้ผลตามระยะเวลาแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) ทิฐธัมมเวทนียกรรม คือ กรรมที่ให้ผลในชาติปัจจุบัน

(๒) อุปปีฬเวทนียกรรม คือ กรรมให้ผลในชาติหน้า

(๓) อปราปรียเวทนียกรรม คือ กรรมให้ผลในชาติต่อไป

(๔) อโหสิกรรม คือ กรรมที่เลิกให้ผล หรือหมดโอกาส ที่จะให้ผลต่อไป

๓) กรรมให้ผลตามความหนักเบา แบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) ครุกรรม คือ กรรมหนักที่ให้ผลเป็นลำดับแรกก่อนกรรมทั้งหลาย กรรมหนักฝ่ายดี คือ การทำสมาธิจนได้ฌาน กรรมหนักฝ่ายชั่ว คือ การทำอนันตริยกรรมทั้ง ๕ อย่าง ได้แก่ การฆ่ามารดา บิดา การฆ่าพระอรหันต์ การทำร้ายร่างกายของพระพุทธเจ้าถึงขนาดห้อพระโลหิต และการทำสังฆเภทให้สงฆ์แตกแยกความสามัคคีกัน

(๒) อาสันนกรรม คือ กรรมที่กระทำในขณะที่ใกล้ตาย ก่อนจิตดับ

(๓) อาจิณนกรรมหรือพหุลกรรม คือ กรรมที่ทำเป็นประจำอาจิณ

(๔) กตัตตกรรม คือ กรรมที่สักแต่ว่าจะทำ คือ มีเจตนาไม่สมบูรณ์

เมื่อบุคคลได้ทำกรรมประเภทต่างๆตามที่ได้ผู้จัดได้กล่าวถึงข้างต้นแล้วนั้น กรรมนั้นก็ส่งผลให้พวกเขาไปเกิดตามภพภูมิต่างๆ หลังจากที่ยี่สิบชีวิตลง ดังนี้ไปเกิดในภพของพรหมที่มีรูปร่างกายทิพย์ อรูปพรหม คือ พรหมที่ไม่มีรูปร่าง เทพเทวดา มนุษย์ และไปเกิดในอบายภูมิทั้ง ๔ ได้แก่ สัตว์นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน

**๔.๒ ครุกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา** หมายถึง การที่บุคคลได้สร้างกุศลกรรมหรือทำกรรมดี คือ กรรมที่มีกำลังแรงมาก กรรมดีอันนั้นสามารถเห็นผลได้ในทันทีใดหรือเห็นผลภายใน ๓ วัน ๗ วัน เช่น ถ้ายากจนก็จะกลายเป็นคนร่ำรวย ได้แก่ การทำบุญถวายปัจจัยสิ่งของอันเป็นประโยชน์ให้กับ พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระภิกษุสงฆ์ชั้นพระอนาคามี และพระอรหันต์ที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติใหม่ๆ ท่านเหล่านี้ได้ชื่อว่าเป็นเนื่อนาบุญที่ดีที่สุด ฉะนั้นบุคคลใดก็ตามที่ได้ทำบุญกับท่านเหล่านั้นบุคคลนั้นได้ชื่อว่า ได้สร้างครุกรรมฝ่ายดีโดยวิธีการอาศัยบารมีจากผู้ที่เป็นเนื่อนาบุญ ส่วนบุคคลที่ไม่ได้ทำบุญกับพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระภิกษุสงฆ์ชั้นพระอนาคามี และพระอรหันต์ ที่ท่านเพิ่งจะออกนิโรธสมาบัติมาใหม่ๆ แต่บุคคลนั้นได้ทำสมาธิปฏิบัติธรรมบำเพ็ญสมณะกรรมฐานด้วยตนเอง จนกระทั่งได้ผลสำเร็จบรรลุมาน ๔ ฌานสมาบัติ ๘ ได้อภิญญา ผลของอภิญญาส่งผลให้มี ตาทิพย์ หูทิพย์ มีปัญญาอันพิเศษยอดเยี่ยม บุคคลนั้นก็ได้ชื่อว่า ได้ประกอบครุกรรมฝ่ายดีด้วยตนเองเป็นผู้กระทำ

**๔.๓ ผลของการประกอบกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา** จากการศึกษาวิจัยสามารถแยกผลของการประกอบกรรมฝ่ายดีได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ผลของการประกอบกรรมฝ่ายดีด้วยบารมีตนเอง ได้แก่ การปฏิบัติสมณะกรรมฐาน แล้วบรรลุฌาน ๔ ฌานสมาบัติ ๘ บรรลุอภิฌานถ้าเป็นพระอริยะบุคคลชั้นพระอนาคามีขึ้นไปก็สามารถเข้านิโรธสมาบัติได้ การกระทำเหล่านี้จึงได้ชื่อว่า เป็นการสร้างกรรมฝ่ายดีด้วยตนเองเป็นผู้กระทำ บุคคลใดก็ตามที่ทำการเหล่านี้เมื่อ สิ้นชีวิตลงจะไปเกิดบนพรหมโลกอย่างแน่นอน

(๒) การสร้างกรรมฝ่ายดีโดยวิธีการอาศัยบารมีจากผู้ที่ป็นเนือนาบุญ การทำกรรมฝ่ายดีด้วยวิธีนี้ ได้แก่ การทำบุญถวายปัจจัยสิ่งของอันเป็นประโยชน์ให้กับพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอนาคามี และพระอรหันต์ ที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติมาใหม่ๆ บุคคลใดก็ตามที่ได้ทำบุญกับท่านเหล่านี้ ผลบุญอันนี้จะส่งผลอย่างรวดเร็วภายใน ๓ วัน ๗ วัน ถ้าหากว่ายากจนก็จะกลายเป็นบุคคลร่ำรวยขึ้นมาทันที ด้วยอำนาจแห่งผลของการประกอบกรรมฝ่ายดีกับบุคคลที่เป็นเนือนาบุญชั้นดีที่สุดในพระพุทธศาสนา

## ๕. สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา ทำให้ได้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ และเป็นข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

### ๕.๑ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาเรื่องกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา ทำให้รู้ถึงหน้าที่ของกรรม การให้ผลของกรรม กรรมใดให้ผลก่อนกรรมใดให้ผลทีหลัง กรรมใดที่ไม่มีโอกาสที่จะให้ผลได้เลย กรรมใดที่จะนำพาไปสู่สุคติภูมิ และกรรมใดที่จะนำพาไปสู่ทุคติภูมิ และการทำกรรมดี และกรรมชั่วกับบุคคลประเภทต่างๆนั้น กรรมนั้นจะส่งผลกลับมาหาตัวผู้กระทำแตกต่างกันอย่างไร นี่คือประโยชน์อย่างเด่นชัด ที่ผู้วิจัยได้รับการศึกษาวิจัยเรื่องกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา สำหรับประโยชน์ที่จะนำไปใช้ จากการวิจัยครั้งนี้ คือ

(๑) ทำให้บุคคลเข้าใจเรื่องกรรม การทำหน้าที่ของกรรม การให้ผลของกรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาได้ดีมากยิ่งขึ้น

(๒) ทำให้บุคคลตระหนักในเรื่องกรรม แล้วละบาปบาปเพ็ญบุญกุศลให้มากยิ่งขึ้น เพราะบุญกุศลจะส่งผลให้ตนไปสู่ภพภูมิที่ดีหลังจากสิ้นชีวิต และจะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรืองไม่ตกต่ำไปตามความชั่วในชาติภพปัจจุบัน

(๓) ทำให้บุคคลเร่งชวนช่วยในการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

### ๕.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่องกรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนา กรรมฝ่ายดีในพระพุทธศาสนา และผลของการประกอบกรรมฝ่ายดีใน



พระพุทธศาสนา สำหรับหัวข้อเสนอแนะ สำหรับการทำวิจัย ในการวิจัยครั้งต่อไปเกี่ยวกับ เรื่องกรรมและกรรมกรรม มีดังนี้

(๑) ควรมีการศึกษาเรื่องการส่งผลของกรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตที่ เจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำของบุคคล เพื่อชี้ให้บุคคลเห็นผลดีผลเสียของกรรมดี กรรมชั่ว

(๒) ควรมีการศึกษาเรื่องโรควิบากที่เกิดจากกรรมของบุคคล เพื่อให้บุคคล ตระหนักเรื่องบาปบุญคุณโทษมากขึ้น

(๓) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของกรรมดีกรรมชั่วที่ส่งผลต่อชีวิตของบุคคลที่ ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก

### บรรณานุกรม

#### ๑. ภาษาไทย

##### (ก) ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

##### (ข) ข้อมูลทุติยภูมิ

###### (๑) หนังสือ :

บุญมี แทนแก้ว. พุทธศาสน์-ปรัชญา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๘.

พระธรรมสิงหบุราจารย์ (หลวงพ่อดำจรัญฐิตธมโม) . ทางสายเอก “เจริญพระกรรมฐาน ได้ อะไร กรรมฐานแก้กรรมได้อย่างไร, กรรมฐานแก้ปัญหาชีวิต”, กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งเรืองวิริยะ พัฒนาโรงพิมพ์ จก. ๒๕๕๐.

พระธรรมธีรราชฆานูณี(โชดก ป.ธ.๙). หลักปฏิบัติ สมณะและวิปัสสนากรรมฐาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกลางกองการวิปัสสนาธุระ วัดมหาธาตุ คณะ ๕ , ๒๕๔๒.

สุนทร ณ รัชชี. พุทธปรัชญาจากพระไตรปิฎก. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. กรุงเทพมหานคร

\_\_\_\_\_ . พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

\_\_\_\_\_ . พุทธธรรม ฉบับเต็ม. พิมพ์ครั้งที่ ๒๔ . กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิการศึกษาเพื่อ สันติภาพ, ๒๕๕๓.

\_\_\_\_\_ . วิมุตติรัตนมาลีเล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕ .

พุทธทาสภิกขุ. การทำสมาธิและวิปัสสนาที่แท้จริง. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๓๖.